ISNN 3030-3907

2026/4
VOLUME 9

DEVELOPMENT OF SCIENCE

ILMIY JURNAL

Development of science

Ilmiy jurnal

2026/4 VOLUME 8

ISSN 3030 -3907

Ilmiy jurnal OAK rayosatining 2024 yil 27 sentabrdagi 361-son qaroriga asosan 02.00.00 kimyo fanlari hamda 2025 yil 12 fevral 367- son qaroriga asosan 05.00.00 texnika fanlari bo‘yicha falsafa doktori (PhD) va fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiya ishlari yuzasidan dissertatsiyalari asosiy ilmiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan milliy ilmiy nashrlar ro‘yxatiga kiritilgan.

BOSH MUHARRIR:
Temirov Alisher Hoshim o‘g‘li – texnika fanlari falsafa doktori (PhD),Dotsent.
TAHRIRIYAT KENGASH RAISI:
Fozilov Sadriddin Fayzullayevich – texnika fanlari doktori, professor
TAHRIRIYAT KENGASH A’ZOLARI

TEXNIKA FANLARI/ TECHNICAL SCIENCES/ ТЕХНИЧЕСКИЕ НАУКИ

Bozorov G‘ayrat Rashidovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Abdurahmonov Olim Rustamovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Adizov Bobur Zamirovich
O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Umumiy va noorganik kimyo instituti, professor
Hayitov Ruslan Rustamjonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Jumayev Qayum Karimovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Berdiyev Dorob Murodovich
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti, professor
Maxmudov Rafiq Amonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Tilloyev Lochin Ismatilloyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Raxmonov Qahramon Sanakulovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Barakayev Nusratullo Rajabovich
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti, professor.
Jo‘rayev Xayrullo Fayziyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Panoyev Erali Rajabboyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Ataullayev Sherzod Nabiullyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Murodov Malik Negmurodovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Axmedova Ozoda Bahronovna
Islom Karimov nomidagi Toshkent Davlat Texnika Universiteti.
Safarov Bahri Jumayevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Xaydarov Axtam Amonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Safarov Jasur Alijon o‘g‘li
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Асадова Раъно Дилмуратовна
Тошкент Давлат техника университети доценти

KIMYO FANLARI/ CHEMICAL SCIENCES/ ХИМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Axmedov Voxid Nizomovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Umarov Baqo Bafoyevich
Buxoro Davlat Universiteti, professor
Kodirov Abduaxad Abduraximovich
Qarshi davlat Universiteti, professor
Qurbonov Mingniqul Jumagulovich
Qarshi davlat Universiteti, dotsent
Turemuratov Sharibay Naurizbaevich
O‘zbekiston Respublikasi Fanlar akademiyasi Qoraqalpog‘iston bo‘limi Bosh ilmiy kotibi, professor
Tursunov Kaxor Shonazarovich
Qarshi davlat Universiteti, professor
Do‘stov Hamro
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor
Panoyev Nodir Shavkatovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Olimov Bobur Bahodir o‘g‘li
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Kasimov Sherzod Abduazimovich
Termiz Davlat Universiteti, professor.
Aliqulov Rustam Valiyevich
Termiz Davlat Universiteti, professor
Tropov Xamza Tursunovich
Samarqand Davlat Universiteti, professor

IQTISODIYOT FANLARI/ ECONOMICS/ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ НАУКИ

Nizamov Aslitdin Badreddinovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Boboyev Akmal Choriyevich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Ergashxojayeva Shaxnoza Djasurovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, professor
Saidaxmedova Nodira Ilxomovna
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, professor
Muxsinov Bekzod Toxirovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Shakarov Qulmat Ashirovich
Renessans ta'lim universiteti,dotsent.
Jumaeva Zulfiya Qayumovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Norova Salomat Yusupovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Avezova Shaxnoza Maxmudjonovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Jalilov Jamshid G‘anijonovich
Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, dotsent
Xasanova Gulruh Djumanazarovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.

PEDAGOGIKA FANLARI/ PEDAGOGICAL SCIENCES / ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ НАУКИ

Siddiqova Sadoqat G‘afforovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Zoyirov Erkin Xalilovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, DSc, professor
Gaffarov Feruz Hasanovich
Puchon Universiteti, *professor*
Ruziyev Davron Yuldashevich
Buxoro Davlat Universiteti, professor
Muradova Firuza Rashidovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Yunusova Gulandon Samiyevna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
To‘xtayeva Zebo Sharifovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, professor.
Navro‘zova Gulchixra Nigmatovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Uzoqova Laylo Polvonovna
Buxoro muhandislik – texnologiya instituti, dotsent.
To‘raqulova Marjona Qiyom qizi
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Muradova Zarina Rashidovna
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Murodov Sanjar Aslonovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent.
Shodiyev Jahongir Jo‘raqulovich
Buxoro Davlat Texnika Universiteti, dotsent
Gaffarov Laziz Hasanovich
Buxoro muhandislik – texnologiya instituti, dotsent.

Tahririyat a’zolarning to‘liq ro‘yxati jurnalning www.devos.uz saytida keltirilgan.

Tahririyat hay’ati a’zolarining tarkibini o‘zgartirish hamda qo‘shimcha kiritish yoki tahririyat a’zoligidan chiqarish bosh muharrir tomonidan amalga oshiriladi.

ISSN 3030-3907

Development of science ilmiy jurnali 2024 yil 15 aprel kuni №256445 sonli guvohnoma bilan Davlat ro‘yxatidan o‘tgan.

To‘plam elektron ko‘rinishda (pdf formatida) mualliflarga taqdim etiladi. To‘plamga kiritiladigan maqolalarning mazmuni, ulardagi statistik ma’lumotlar va me’yoriy hujjatlarning to‘g‘riligiga hamda har qanday fikr - mulohazalarga mualliflarning o‘zlari mas’ul hisoblanadilar. Talablarga javob bermaydigan maqolalar to‘plamga kiritilmaydi. Tashkiliy qo‘mita maqola matnini qisqartirish, qisman tuzatish kiritish, seksiyalarga joylashtirish huquqiga ega.

ISSN 3030-3907

TURK ADABIYOTINING RIVOJLANISH BOSQICHLARI VA O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Subxonov Shermurod Sherqulovich
O‘zJOKU o‘qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada turk adabiyotining qadimgi davrlardan bugungi kungacha bo‘lgan rivojlanish bosqichlari va har bir davrning o‘ziga xos badiiy-estetik xususiyatlari tadqiq etiladi. Tadqiqot davomida turk adabiyoti uchta asosiy davrga: Islomiyatdan oldingi, Islomiy davr va G‘arb ta’siridagi turk adabiyotiga bo‘linib, ularning lisoniy va janriy o‘zgarishlari qiyosiy tahlil qilinadi. Maqolada xalq og‘zaki ijodi, devon adabiyoti hamda tanzimotdan keyingi modernizatsiya jarayonlarining milliy o‘zlikni anglashdagi o‘rni yoritib berilgan.

Kalit so‘zlar: Turk adabiyoti, rivojlanish bosqichlari, Islomiyatdan oldingi adabiyot, Devon adabiyoti, Tanzimot davri, modernizatsiya, badiiy janrlar, turkiy tillar evolyutsiyasi.

Аннотация. В данной статье исследуются этапы развития турецкой литературы с древнейших времен до наших дней, а также художественно-эстетические особенности каждого периода. В ходе исследования турецкая литература делится на три основных периода: доисламский, исламский и турецкая литература под влиянием Запада, проводится сравнительный анализ их лингвистических и жанровых изменений. В статье освещается роль фольклора, диванной литературы и процессов модернизации после Танзимата в осознании национального самосознания.

Ключевые слова: Турецкая литература, этапы развития, доисламская литература, диванная литература, период Танзимата, модернизация, художественные жанры, эволюция тюркских языков.

Abstract. This article examines the development stages of Turkish literature from ancient times to the present day, as well as the artistic and aesthetic characteristics of each period. In the course of the research, Turkish literature is divided into three main periods: Pre-Islamic, Islamic, and Turkish literature under Western influence, and a comparative analysis of their linguistic and genre changes is conducted. The article highlights the role of folklore, Divan literature, and modernization processes after the Tanzimat in the realization of national identity.

Keywords: Turkish literature, development stages, Pre-Islamic literature, Divan literature, Tanzimat era, modernization, literary genres, evolution of Turkic languages.

KIRISH.

Turk adabiyoti o‘zining ko‘p asrlik tarixiy ildizlari, janrlar rang-barangligi va falsafiy teranligi bilan jahon madaniyati xazinasida alohida o‘rin tutadi.

ISSN 3030-3907

Markaziy Osiyo kengliklaridan boshlangan turkiy so‘z san’ati asrlar davomida jug‘rofiy va mafkuraviy o‘zgarishlar natijasida o‘ziga xos taraqqiyot yo‘lini bosib o‘tdi. Bugungi kunda turk adabiyotining tarixiy bosqichlarini tizimli tahlil qilish, nafaqat turk xalqi ma’naviyatini, balki butun turkiy dunyo adabiy aloqalarini tushunishda muhim ahamiyat kasb etadi.

MAVZUNING DOLZARBLIGI. Globallashuv jarayonlari jadallashgan hozirgi davrda milliy adabiyotlarning o‘ziga xosligini saqlab qolishi va ularning transformatsiyasi ilmiy jamoatchilik diqqat markazida turibdi. Turk adabiyoti - islomiy qadriyatlar va G‘arb modernizmi sintezini o‘zida mujassam etgan noyob namunadir. Ushbu adabiyotning tanzimotdan keyingi shakllanish jarayonlari va zamonaviy turk she’riyati hamda nasridagi tendensiyalarni o‘rganish, adabiyotshunoslik fani uchun dolzarb ilmiy masalalardan biri bo‘lib qolmoqda.

Muammoning o‘rganilganlik darajasi. Turk adabiyoti tarixi bo‘yicha Fuat Ko‘pru’lu, Tanpinar va Talat Halman kabi atoqli olimlar fundamental tadqiqotlar olib borishgan. Xususan, adabiy oqimlarning ijtimoiy-siyosiy islohotlar bilan bog‘liqligi masalasi yangicha talqinlarni talab etadi.

TADQIQOTNING MAQSADI. Mazkur ishning asosiy maqsadi turk adabiyotining qadimgi davrlardan to hozirgi kungacha bo‘lgan asosiy rivojlanish bosqichlarini aniqlash, har bir davrning o‘ziga xos badiiy xususiyatlarini ochib berish va tarixiy burilish nuqtalarining adabiy jarayonga ta’sirini ilmiy asoslashdan iborat.

ASOSIY QISM.

Turk adabiyotining tarixiy bosqichlarini ilmiy tadqiq etishda jahon adabiyotshunosligida shakllangan fundamental yondashuvlar muhim metodologik asos bo‘lib xizmat qiladi. Mavjud ilmiy manbalar tahlili shuni ko‘rsatadiki, turk adabiyotini tizimli davrlashtirish masalasi ilk bor Mehmet Fuat Köprülü tomonidan ishlab chiqilgan bo‘lib, u turkiy xalqlar so‘z san’atini ijtimoiy-madaniy o‘zgarishlar bilan uzviy bog‘liqlikda o‘rganish tamoyilini ilgari surgan. Uning "Türk Edebiyatı Tarihi" asari ushbu tadqiqot uchun asosiy nazariy manba hisoblanib, unda adabiyotni Islomiyatgacha, Islomiy davr va G‘arb ta’siridagi bosqichlarga ajratishning ilmiy kriteriyalari belgilab berilgan. Shuningdek, XIX asrdan boshlangan modernizatsiya jarayonlarini tushunishda Ahmet Hamdi Tanpinarning tadqiqotlari tayanch nuqtasi bo‘lib xizmat qiladi. Tanpinar turk adabiyotidagi an’anaviylik va yangilanish o‘rtasidagi ziddiyatlarni falsafiy-estetik jihatdan tahlil qilib, janrlar transformatsiyasini inson psixologiyasi va ijtimoiy muhit o‘zgarishi bilan izohlagan. Berna Moran va Talat Halman kabi olimlarning asarlari esa turk adabiyotining jahon adabiy jarayonidagi o‘rnini qiyosiy-strukturalistik metodlar orqali ochib berishga xizmat qiladi.

ISSN 3030-3907

Tadqiqot jarayonida qo‘llanilgan metodologiya turk adabiyoti tarixini xolis va tizimli o‘rganishga qaratilgan kompleks yondashuvdan iborat. Ishda qiyosiy-tarixiy metod markaziy o‘rin tutadi, bu esa turli davrlarga oid adabiy oqimlar o‘rtasidagi vorisiylik aloqalarini va lisoniy-uslubiy o‘zgarishlarni aniqlash imkonini beradi. Davrlashtirish tamoyili asosida turk adabiyoti madaniy va diniy transformatsiyalarga tayanib tahlil qilindi. Tadqiqotda qo‘llanilgan tipologik tahlil usuli dostonchilik an’analaridan zamonaviy roman janriga o‘tish evolyutsiyasini aniqlashda foydalanildi. Shu bilan birga, germenevtik tahlil orqali mumtoz matnlardagi ramziy ma’nolarni bugungi kun nuqtayi nazaridan talqin qilishga e’tibor qaratildi. Tadqiqotning empirik bazasini O‘rxun-Enasoy bitiktoshlaridan boshlab, "Devoni lug‘otit turk", Navoiy asarlari hamda Tanzimot va undan keyingi davr zamonaviy adabiy namunalari tashkil etadi. Turk adabiyotining rivojlanish bosqichlari bo‘yicha olingan natijalar ushbu so‘z san’atining uchta yirik transformatsion davrni bosib o‘tganligini ko‘rsatadi. Tadqiqot natijasida aniqlanishicha, Islomiyatgacha bo‘lgan davr turk adabiyotining poydevori hisoblanib, u asosan og‘zaki dostonchilik va ko‘chmanchi madaniyat unsurlari bilan xarakterlanadi. Bu bosqichning eng muhim yozma yodgorliklari bo‘lgan O‘rxun-Enasoy bitiktoshlari turkiy tillarning nafaqat muloqot vositasi, balki yuksak badiiy-siyosiy ifoda tili ekanligini isbotlaydi. Bu davr adabiyotida tabiatga sig‘inish, qahramonlik va jamoaviy ruh ustuvorlik qilgan bo‘lib, "Alp Er To‘ng‘a", "O‘g‘uz xon" kabi dostonlar turkiy xalqlar epik tafakkurining ilk namunalari sifatida namoyon bo‘ladi.

Keyingi bosqich - Islomiy davr turk adabiyoti (XI–XIX asrlar) - eng uzoq davom etgan va janriy jihatdan boyigan davrdir. Natijalar shuni ko‘rsatadiki, bu davrda adabiyot ikki yo‘nalishda: xalq adabiyoti va Devon adabiyoti shaklida rivojlangan. Devon adabiyoti arab va fors adabiyoti an’analari, xususan, aruz vazni va qat’iy lirik janrlar (g‘azal, qasida, masnaviy) ta’sirida shakllanib, o‘zining yuksak badiiy san’atlari va falsafiy teranligi bilan ajralib turadi. Yusuf Xos Hojibning "Qutadg‘u bilig" asari bu davrning ilk didaktik namunasi bo‘lsa, keyinchalik Usmonli turk adabiyotida Fuzuliy va Boqiy kabi shoirlar ijodida Devon adabiyoti o‘zining cho‘qqisiga erishgan. Shu bilan birga, tasavvufiy yo‘nalishdagi adabiyot -Yunus Emro ijodi misolida murakkab falsafiy g‘oyalarni sodda xalq tilida ifodalashning noyob namunalarini taqdim etgan.

Tadqiqotning eng muhim natijalaridan biri G‘arb ta’siridagi turk adabiyoti (1860-yildan hozirgacha) bosqichida kuzatilgan keskin burilishlardir. 1839-yilgi Tanzimot islohotlaridan so‘ng turk adabiyotiga roman, drama, novella va publitsistika kabi mutlaqo yangi janrlar kirib keldi. Ibrohim Shinasiy, Namangan Kamol kabi ijodkorlar adabiyotni ijtimoiy islohotlar quroliga aylantirdilar.

ISSN 3030-3907

Natijalar tahlili shuni ko‘rsatadiki, bu davrda til soddalashishi va "san’at jamiyat uchun" tamoyili ustuvorlik qila boshlagan. Turk adabiyotining rivojlanish bosqichlari tahlili shuni ko‘rsatadiki, ushbu adabiy jarayon faqatgina xronologik ketma-ketlikdan iborat bo‘lmay, balki chuqur madaniy va mafkuraviy transformatsiyalar mahsulidir. Tadqiqot natijasida aniqlangan uchta asosiy bosqich turk xalqining dunyoqarashidagi o‘zgarishlarni to‘liq aks ettiradi. Islomiyatgacha bo‘lgan davrda "epik qahramonlik" tushunchasi markazda turgan bo‘lsa, Islomiy davrda bu tushuncha "komil inson" va tasavvufiy ishq talqini bilan almashganini ko‘rish mumkin. Bu holat Fuat Köprülü tomonidan ilgari surilgan "din- adabiyotni shakllantiruvchi asosiy omil" degan nazariyani amalda tasdiqlaydi. Biroq, bizning tadqiqotimiz shuni ko‘rsatadiki, Islomiy davr adabiyoti faqat diniy doira bilan cheklanib qolmay, Devon adabiyoti orqali o‘ta murakkab va nafis badiiy tizimni (estetik modernizmni o‘sha davr nuqtayi nazaridan) yaratgan.

G‘arb ta’siridagi adabiyot bosqichi muhokamasida eng muhim nuqta-bu "an’ana va yangilik" o‘rtasidagi sintezdir. Ahmet Hamdi Tanpinar ta’kidlaganidek, turk adabiyoti G‘arbga yuzlanish jarayonida o‘zligini yo‘qotish xavfi ostida qolgan bo‘lsa-da, tanzimot ijodkorlari bu inqirozni yangi janrlar (roman, dramaturgiya) orqali yenga olishgan. Tadqiqotimiz natijalari shuni tasdiqlaydiki, turk adabiyoti G‘arbdan faqat shaklni olib, mazmunni milliy muammolar va tarixiy xotira bilan to‘ldirgan. Ayniqsa, Milliy adabiyot oqimi davrida tilning tubdan soddalashtirilishi, adabiyotning elitistik doiradan chiqib, xalq ommasiga yetib borishiga xizmat qilgan.

Zamonaviy bosqichdagi natijalar turk adabiyotining global raqobatbardoshligini ko‘rsatmoqda. Bugungi kunda turk yozuvchilari klassik Devon adabiyoti elementlari bilan postmodernistik uslublarni mahorat bilan uyg‘unlashtirmoqda. Bu esa turk adabiyotining "yopiq tizim" emas, balki tashqi ta’sirlarni o‘zining milliy süzgechidan o‘tkaza oladigan dinamik tizim ekanligini isbotlaydi. Maqolada keltirilgan dalillar shuni ko‘rsatadiki, turk adabiyoti o‘z taraqqiyotining har bir bosqichida o‘ziga xos "madaniy ko‘prik" vazifasini o‘tab kelgan: avval Sharq va G‘arb o‘rtasida, keyinchalik esa an’ana va zamonaviylik chorrahasida. Bu kabi transformatsion jarayonlarni o‘rganish boshqa turkiy xalqlar, jumladan, o‘zbek adabiyoti tarixini davrlashtirish va qiyosiy o‘rganish uchun ham metodologik namuna bo‘lib xizmat qilishi mumkin.

XULOSA.

Turk adabiyotining ko‘p asrlik taraqqiyot yo‘lini tadqiq etish natijasida shunday xulosaga kelish mumkinki, ushbu adabiyot tizimi o‘zining tarixiy davomiyligi va transformatsiyalarga moslashuvchanligi bilan ajralib turadi. Islomiyatgacha bo‘lgan davrdagi epik an’analar turk adabiyotining milliy

ISSN 3030-3907

poydevorini shakllantirgan bo‘lsa, Islomiy davrda Sharq mumtoz poetikasi bilan uyg‘unlashuv natijasida jahon adabiyotining eng boy xazinalaridan biri-Devon adabiyoti vujudga keldi. Tadqiqot shuni tasdiqladiki, turk adabiyoti tarixiy burilish nuqtalarida o‘zining lisoniy va janriy qiyofasini o‘zgartirsa-da, milliy o‘zlik va badiiy tafakkur tarzini saqlab qolgan.

G‘arb ta’siridagi rivojlanish bosqichi turk adabiyoti uchun nafaqat yangi janrlar, balki mutlaqo yangi ijtimoiy-estetik vazifalarni ham taqdim etdi. Tanzimot davridan boshlangan modernizatsiya jarayonlari adabiyotni saroy doirasidan xalq ommasiga yo‘naltirdi va tilni soddalashtirish orqali adabiy jarayonning demokratlashuviga xizmat qildi. Bugungi zamonaviy turk adabiyoti esa o‘zida qadimiy dostonchilik, tasavvufiy falsafa va G‘arb postmodernizmini muvaffaqiyatli sintez qila olgan noyob madaniy hodisa sifatida namoyon bo‘lmoqda. Maqolada keltirilgan tahlillar turk adabiyotining rivojlanish bosqichlari bir-birini inkor etuvchi emas, balki bir-birini mantiqiy to‘ldiruvchi va boyituvchi jarayonlar ekanligini ko‘rsatadi. Bu kabi evolyutsion tajribani o‘rganish umumturkiy adabiyotshunoslikning kelgusidagi qiyosiy tadqiqotlari uchun muhim nazariy baza bo‘lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. Köprülü, M. F. (2003). *Türk Edebiyatı Tarihi*. Ankara: Akçağ Yayınları. (Turk adabiyotini davrlashtirish bo‘yicha asosiy manba).
2. Tanpınar, A. H. (1985). *XIX. Asır Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Çağlayan Kitabevi. (Tanzimot va modernizatsiya davri tahlili).
3. Moran, B. (1983). *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış*. İstanbul: İletişim Yayınları. (Janrlar evolyutsiyasi va qiyosiy tahlil).
4. Halman, T. S. (2011). *A Millennium of Turkish Literature*. Syracuse: Syracuse University Press. (Turk adabiyotining jahon kontekstidagi o‘rni).
5. Korkmaz, R. (2005). *Yeni Türk Edebiyatı El Kitabı (1839-1950)*. Ankara: Grafiker Yayınları.
6. Kabaklı, A. (1997). *Türk Edebiyatı* (1-5 Cilt). İstanbul: Türk Edebiyatı Vakfı Yayınları.
7. Banarlı, N. S. (1987). *Resimli Türk Edebiyatı Tarihi*. İstanbul: Milli Eğitim Basımevi. (Adabiy namunalar va xronologiya).
8. Pamuk, O. (2007). *Other Colors: Essays and a Story*. New York: Vintage. (Zamonaviy va postmodern adabiy jarayonlar haqida).

ISSN 3030-3907